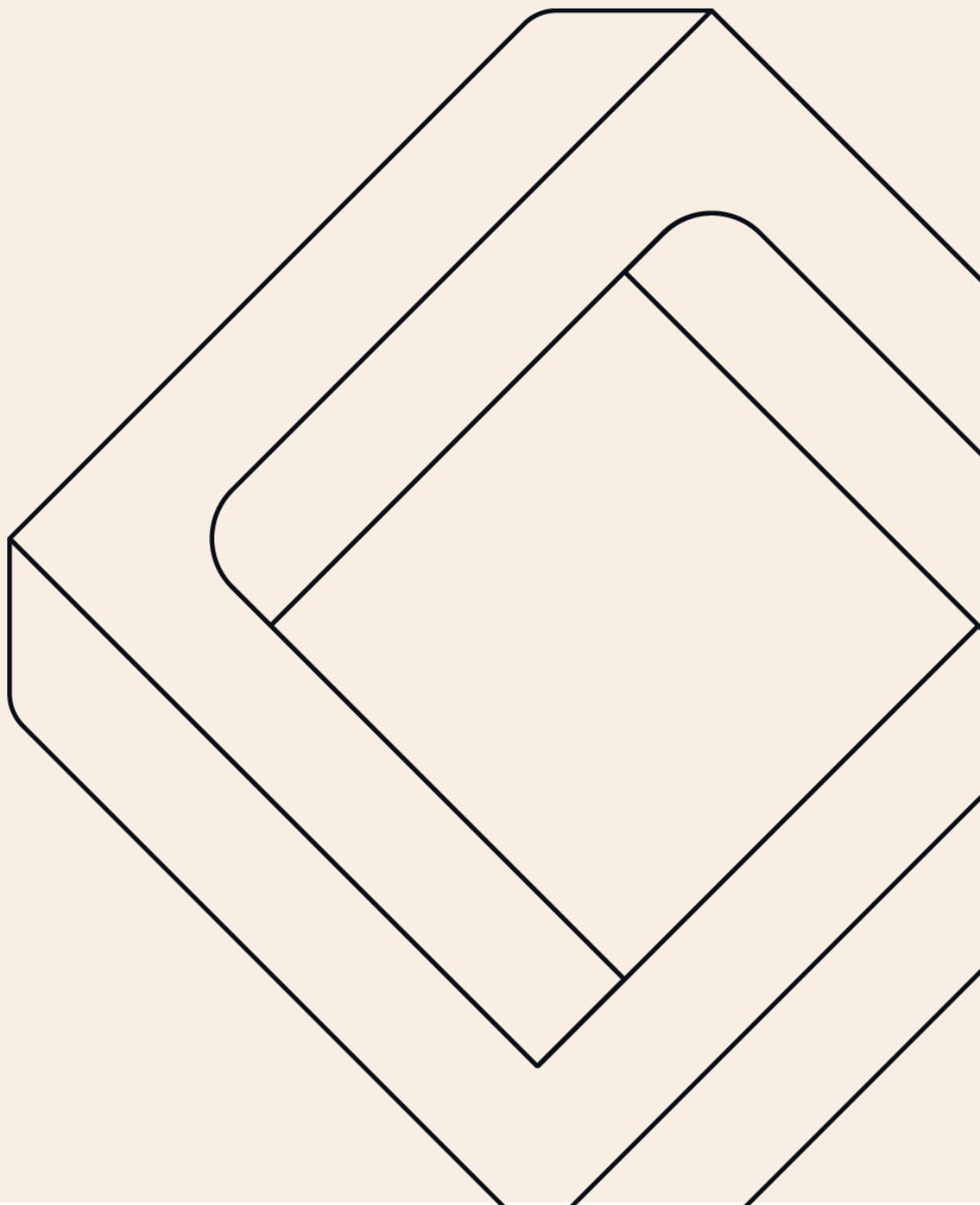

Innbyggerundersøkelsen 2023

Dokumentasjonsrapport

Dato: 16.01.24

Innhold

Innhold	2
1. Undersøkellesdesign	3
1.1 Innledning	3
1.2 Målgruppe	3
1.3 Bruttoutvalg	4
1.4 Metode	8
1.5 Utsendingsmateriell	8
2. Datainnsamling	11
2.1 Gjennomføring	11
2.2 Første invitasjon	12
2.3 Påminnelser	14
2.4 Overgang postal – digital	16
2.5 Delvis utfylte skjema	17
2.6 Netto innbyggerunderutvalg	19
2.7 Intervjutid	20
2.8 Respondentvurderinger	22
2.9 Utvalgsvekting	23

1. Undersøkellesdesign

1.1 Innledning

Innbyggerundersøkelsen er en kartlegging av brukernes tilfredshet med den norske offentlige forvaltningen, gjennomført av Direktoratet for økonomistyring (DFØ) på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Den ble utført første gang i 2010, og er deretter videreført annethvert år.

Undersøkelsens hensikt er å kartlegge og analysere *befolkningens tilfredshet med det offentlige tjenester, med demokratiet og med velferdsstaten*, og gir et overordnet bilde av innbyggernes syn på bostedet sitt, på tjenestetilbudet samt deres tillit til politikere og forvaltning. Informasjonen danner grunnlag for å vurdere utviklingen av det offentlige tjenestetilbudet på tvers av sektorer, og over tid, og gir kunnskap som kan bidra til å videreutvikle offentlige virksomheter på sikt.

Etttersom hensikten er å kunne vurdere mulige endringer i innbyggernes tilfredshet og brukernes erfaringer, har undersøkelsesformatet hovedsakelig ligget fast siden den første gjennomføringen, basert på skriftlig selvutfyllingsskjema. Samtidig har digitalt web-skjema etter hvert erstattet det analoge papirformatet. Designet er dessuten til dels vesentlig justert underveis, dels ved modifisering av svarskalaer, dels i justering av spørsmålstekster og -rekkefølge.

Responsraten i befolkningsundersøkelser har vært generelt fallende i Innbyggerundersøkelsens virketid. For å imøtegå den fallende trenden har man i tidligere gjennomføringer åpnet for digital besvarelse som opsjon. I 2017 ble hele undersøkelsesdesignet vesentlig justert og digitalisert, samtidig som ulike responsmotiverende tiltak ble innført. I 2019 ble designet modifisert særlig med hensyn på intervjuets lengde. I 2021 ble både spørsmålsstillinger og svarskalaer vesentlig lagt om og tilpasset et OECD design for å muliggjøre internasjonale sammenlikninger. Den tidligere inndelingen i innbygger- og brukerdelen er redusert til en ren innbyggerdel. Det bærende element er imidlertid fortsatt skriftlig selvutfyllingsskjema, slik det har vært siden de første kartleggingene. Nytt i år er at utvalget ikke er delt inn i Stat- og Kommune- skjema, men Stat, Kommune og Tillit. Tillitsdelen omhandler spørsmål som i større grad omhandler på tillit til politikere, offentlige myndigheter, offentlige tjenstepersoner, offentlige tjenester og deltagelse i samfunnet.

Dette notatet beskriver undersøkelsens design, gjennomføring og utvalgssammensetting i 2023. Ytterligere informasjon om undersøkelsens tema og formål gjennomgås i DFØ sine egne dokumentasjonsrapporter.

1.2 Målgruppe

Innbyggerundersøkelsens målgruppe er den norske befolkningen 18 år og eldre, slik den er definert siden 2010. En forutsetning for tilrettelegging av et representativt utvalg er at hele målgruppen er tilgjengelig for intervju.

1.3 Bruttoutvalg

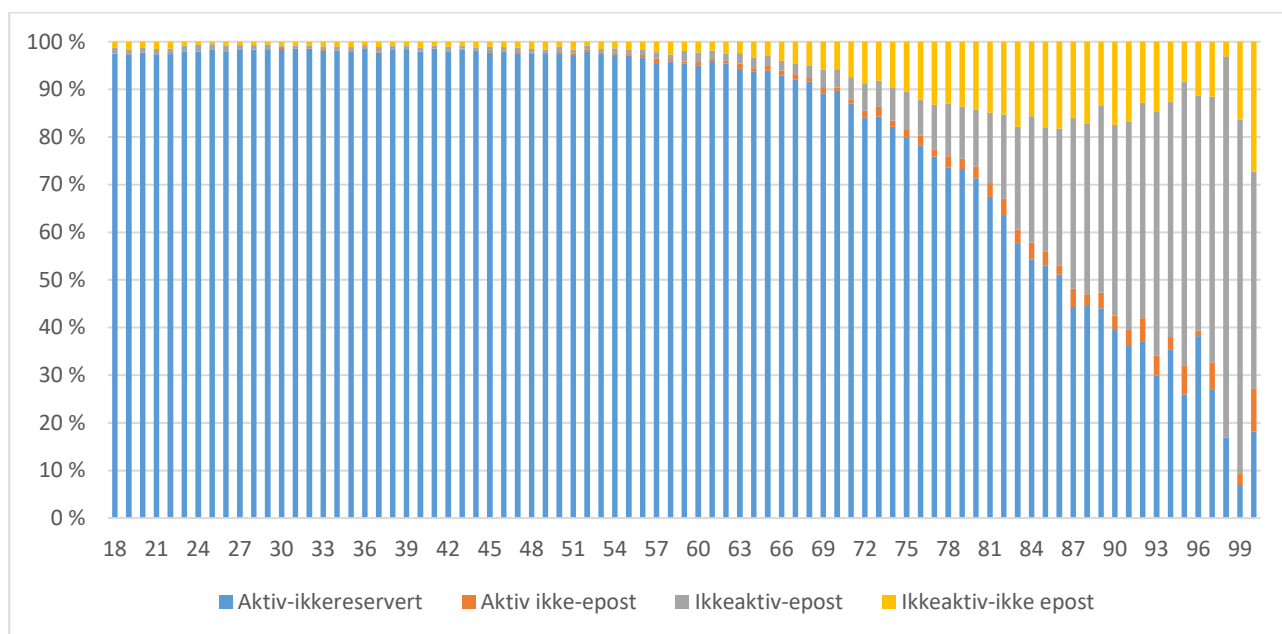
Undersøkelsesmetoden legger premisene for utvalgsdesignet, som viderefører de vesentligste elementene fra de senere årenes gjennomføringer. La oss innledningsvis se litt nærmere på utvalgsdesignet og de føringene det legger på det endelige utvalgets størrelse og sammensetning.

Nettilgang

Med utbredelsen av internettet følger også muligheten for digital innsamling av befolkningsintervjuer. Web-skjemaet har flere fordeler i så måte, når det gjelder spørreskjemaets utforming samtidig som denne metoden gir rask datainnsamling til lav kostnad relativt til de tradisjonelle analoge datainnsamlingsmetodene (se kapittel 1.4). Men den forutsetter da at respondentene er online.

Figur 1.1

Befolkning og registrerte personer i KRR etter alder i bruttoutvalg

Myndighetene har etablert et eget adresseregister (Kontakt- og reservasjonsregisteret – KRR) for digital kommunikasjon med innbyggerne. Dette kan følgelig benyttes til Innbyggerundersøkelsens distribusjon, blant personer med nett-tilgang. Selv om nettpenetrasjonen i Norge etter hvert nærmer seg 100%, er ennå deler av befolkningen uten tilgang (Figur 1.1). Bruttoutvalget viser fordeling mellom aktive og ikke aktive respondenter, personer som ikke har e-post eller som har reservert seg fra Kontakt- og reservasjonsregisteret, som er et tilfeldig trukket utvalg i befolkningen. Avviket mellom befolkningen og registrerte i KRR styres i første rekke av nettpenetrasjonen, som synker jo eldre innbyggeren er. Avviket mellom befolkningen og registrerte i KRR styres i første rekke

av nettpenetrasjonen, som synker betraktelig fra fylte 65 år.¹ I praksis betyr dette at om lag halvparten av de eldste over 70 år ikke er digitalt kontaktbare. Videre er flere av de registrerte oppført med reservasjon (ønsker ikke digital kommunikasjon fra det offentlige). Personer uten e-postadresse, eller med reservasjon, vil da ikke kunne nås digitalt.

Samtidig vet vi at også bruken av de offentlige tjenestene varierer med alderen: Mens de fleste er i kontakt med Skatteetaten gjennom hele livet, vil de unge ha større eksponering mot Lånekassen og de eldre mot helsetjenester og eldreomsorg. Avgrensning til den digitalt tilgjengelige delen av befolkningen, ville dermed kunne underrapportere brukerandelen for tjenester hyppig benyttet av de eldste.

Endelig vet vi at de eldre vanligvis i større grad enn de yngre deltar i befolkningskartlegginger. Om disse gis mulighet til å svare analogt – det vil si med tradisjonelt postalt spørreskjema - kan vi erfaringsmessig forvente rimelig høy deltakelse blant 70+-åringene, og dessuten høyere deltakelse enn i de yngre kohortene. Det hører for øvrig med til bildet at e-posttilgjengelige eldre vil kunne avvike fra de ikke-tilgjengelige på ulike bakgrunnskjennetegn, slik at kombinasjonen av digital og analog metode vil kunne være en forutsetning for å fange bredden i denne delen av målgruppen.

Digitalt og analogt utvalg

Utvalget ble med dette utgangspunktet tilrettelagt av Folkeregisteret etter bestilling fra DFØ. Bestillingen omfattet både det analoge og det digitale utvalget. Folkeregisterets base inneholder, i tillegg til navn og bostedsadresse, informasjon om respondentenes kjønn, alder og fødeland, til bruk i den løpende utvalgskontrollen og i den endelige frafallsanalysen. Men det er da uten digital kontaktinformasjon, som må påføres i etterkant.

I 2021 ble utvalget forhåndsdefinert til å omfatte 40.000 respondenter, hvor 20.000 respondenter mottok Stat-skjemaet og 20.000 respondenter mottok kommune-skjemaet. I 2023 ble det besluttet å ha et utvalg som omfatter 60.000 respondenter der de «resterende» 20.000 respondentene mottok Tillits-skjemaet.

Trekning hos Folkeregisteret ble stratifisert etter kjønn (lik fordeling på kvinner og menn) og alder (fem alderskategorier med like store utvalg), og med representativ/ proporsjonal geografisk fordeling over fylker (tilsvarende befolkningsfordelingen). Utvalget er trukket tilfeldig innenfor hver strata.

Det mottatte utvalget hadde utvalgsstørrelse og demografiske fordelinger i tråd med spesifikasjonen. Det vesentligste avviket relativt til befolkningsfordelingen er overrepresentasjonen av alderskategoriene 18-24 og 25-34 år, på bekostning av kategoriene 35-49 og 50-66 år, som følge av utvalgsplanen.

Utvalget ble deretter koplet mot KRR for verifisering av elektronisk kontaktmulighet, og deretter delt inn i et «digitalt» og et «analogt» underutvalg, for utsending av web-basert- og postalt papirspørreskjema henholdsvis. Personer med reservasjon mot digital utsending ble lagt til i det analoge utvalget. Det samme gjelder alle personer 75 år og eldre. I tillegg til at de eldste sjeldnere er på nett, vil de erfaringsmessig også foretrekke papirbasert utfylling. Analog utfylling vil således bidra til å styrke responsviljen i denne delen av målgruppen. Samtidig innbyr invitasjonen til digital besvarelse blant alle som mottar postal

¹ <https://www.ssb.no/teknologi-og-innovasjon/artikler-og-publikasjoner/ni-av-ti-surfer-pa-nettet-hver-dag>

invitasjon (med URL til spørreskjema samt individuell påloggings-ID) for dem som måtte ønske å svare online.

Tabell 1.1: Befolkning, brutto digitalt og analogt innbyggerutvalg etter kjønn, alder og fylke. Antall og prosent.

Bakgrunn	Befolkning		Bruttoutvalg		Digitalt utvalg		Analogt utvalg	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Kjønn:								
Mann	2194347	50,1	29930	49,9	25760	50,2	4477	51,8
Kvinne	2182446	49,9	30070	50,1	25593	49,8	4170	48,2
Uregistrert			7		7			
Alder:								
18-24	463202	10,6	11884	19,8	11540	22,5	344	4,0
25-34	762543	17,4	12016	20,0	11749	22,9	267	3,1
35-49	1086802	24,8	11980	20,0	11661	22,7	319	3,7
50-66	1172403	26,8	12006	20,0	11417	22,2	589	6,8
67>	833962	19,1	12114	20,2	4986	9,7	7128	82,4
Bosted:								
Oslo	576792	13,2	7910	13,2	6760	13,2	1150	13,3
Viken	1019365	23,3	14132	23,6	12157	23,7	1975	22,8
Vestfold og Telemark	345449	7,9	4744	7,9	4059	7,9	685	7,9
Agder	248650	5,7	3368	5,6	2867	5,6	501	5,8
Rogaland	379997	8,7	5362	8,9	4600	9,0	762	8,8
Vestlandet	511954	11,7	7083	11,8	6061	11,8	1022	11,8
Møre og Romsdal	213635	4,9	2873	4,8	2452	4,8	421	4,9
Innlandet	305877	7,0	4033	6,7	3430	6,7	603	7,0
Trøndelag	382941	8,7	5177	8,6	4416	8,6	761	8,8
Nordland	195364	4,5	2653	4,4	2264	4,4	389	4,5
Troms og Finnmark	196769	4,5	2665	4,4	2287	4,5	378	4,4
Sum alle kolonner	4376793	100	60007	100	51360	100,0	8647	100

Befolkning 18 år og eldre

Koplingen hos KRR returnerte 1 414 inaktive (ikke-registrert med e-post), 2 330 reserverte (ikke aktive uten epost) og 14 oppførte uten epost.² De respektive egenskapene kan imidlertid opptre i kombinasjoner. Totalt er det 3 758 personer som enten har reservert seg eller som ikke har registrert epost.

Videre er 6 287 personer (10,5 %) i bruttoutvalget 75³ år eller eldre, samtidig som høy alder også opptrer sammen med tre de øvrige egenskapene. Det digitale bruttoutvalget utgjorde med dette til sammen 52 316 respondenter, 87% av det totale utvalget. I 2021

² Prosentfordelingen baserer seg på et originalt bruttoutvalg på 180 000 respondenter, mens det ble trukket 60 000 tilfeldige respondenter fra dette utvalget til bruk i utsending.

³ Merk at det i 2021 var personer over 70 år som mottok postale invitasjoner, mens denne aldersgrensen i 2023 ble flyttet til 75 år som følge av stigende nettprenasjon i befolkningen.

representerte det digitale utvalget 81 % og utgjorde med det en større andel i det analoge utvalget.

Det samlede bruttoutvalget speiler med dette den demografiske populasjonsfordelingen slik den defineres i utvalgsplanen etter kjønn og bosted (fylke) mens det som følge av utvalgsplanen er overrepresentert blant personer under 34 år. Det samme gjelder for de digitale og analoge underutvalgene henholdsvis, samtidig som andelen 75 år og eldre er betydelig overrepresentert i det analoge utvalget som konsekvens av overføringen av alle personer 75 år og eldre til det analoge utvalget.

Ettersom kontakt- og frafallsmønstre i befolkningsundersøkelser (inklusive de tidligere Innbyggerundersøkelsene) typisk varierer med alderen, ville utvalgsdesignet kunne bidra til å utjevne det endelige utvalgets demografiske fordeling. De to metodene kompenserer hverandre, og gir i sum høyere deltakelse og et utvalg med bedre representativitet, enn de ville gjøre hver for seg.

Kommune-, stat-, og tillits-skjema

Det har vært en uttalt målsetting i de siste Innbyggerundersøkelsene å korte ned intervjuetiden. Jo lengre intervju, jo vanskeligere rekruttering og jo dårligere svar kvalitet mot intervjuets avslutning. Det analoge og det digitale utvalget er derfor siden 2022 videre delt tematisk i tre (Tabell 1.2), i henhold til hvorvidt respondentene intervjues om kommunen som bosted og om den kommunale tjenesteytingen (versjon A), om Norge som bosted og om de fylkeskommunale/statlige tjenestene (Versjon B), eller om tillit til den offentlige forvaltningen og politikere, formulert ut fra OECD sine retningslinjer (Versjon C). Sistnevnte er nytt fra 2023. OECD sin seksjon om spørsmål rundt bærekraft stilles til alle respondentene, som tidligere.

Språk

Som i de tidligere gjennomføringene er utsendingsmateriellet tilrettelagt på engelsk og polsk, i tillegg til bokmål og nynorsk. Fra og med 2019 er det dessuten oversatt til Nord-samisk. Bokmål-/nynorsk versjon tilordnes etter bosted og kommunenes offisielle morsmål. Personer født i Polen mottar skjema på bokmål/polsk, mens alle andre med utenlandsk bakgrunn får invitasjon på bokmål/engelsk.

De digitale og analoge underutvalgene ble således tilordnet språkversjon, i henhold til landbakgrunn samt offisiell språkform i norske kommuner, og fordelt tilfeldig på de tre skjematypene A, B og C.

Allokeringen av de tre skjemadelene følger for øvrig den demografiske utvalgsplanen for det digitale og det analoge utvalget henholdsvis (Tabell 1.2).

Tabell 1.2: Brutto innbyggerutvalg etter utsendingsmetode, skjematype, kjønn, alder, bosted og språkform. Antall og prosent.

Bakgrunn	Digitalt utvalg						Analogt utvalg						Totalt utvalg	
	Kommune		Stat		Tillit		Kommune		Stat		Tillit		Antall	%
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Kjønn:														
Mann	8718	50,4	8485	49,8	8557	50,2	1496	51,5	1462	51,3	1519	53,3	29930	49,9
Kvinne	8561	49,5	8537	50,1	8495	49,8	1407	48,5	1389	48,7	1374	48,2	30070	50,1
Uregistrert	5		1		1								7	
Alder:														
18-24	3777	21,9	3903	22,9	3860	22,6	114	3,9	112	3,9	118	4,1	11884	19,8
25-34	4018	23,2	3841	22,6	3890	22,8	87	3,0	79	2,8	101	3,5	12016	20,0
35-49	3954	22,9	3827	22,5	3880	22,8	118	4,1	97	3,4	104	3,6	11980	20,0
50-66	3875	22,4	3721	21,9	3821	22,4	211	7,3	185	6,5	193	6,8	12006	20,0
67>	1655	9,6	1730	10,2	1601	9,4	2373	81,7	2378	83,4	2377	83,4	12114	20,2
Språk:														
Bokmål	12003	69,4	11899	69,9	11807	69,2	2192	75,5	2164	75,9	2156	75,6	42221	70,4
Engelsk	3155	18,3	3103	18,2	3134	18,4	361	12,4	347	12,2	372	13,0	10472	17,5
Nynorsk	1591	9,2	1573	9,2	1636	9,6	328	11,3	311	10,9	327	11,5	5766	9,6
Polsk	485	2,8	392	2,3	425	2,5	15	0,5	14	0,5	25	0,9	1356	2,3
Samisk	45	0,3	55	0,3	50	0,3	7	0,2	15	0,5	13	0,5	185	0,3
Bosted:														
Oslo	2300	13,3	2259	13,3	2201	12,9	372	12,8	392	13,7	386	13,5	7910	13,2
Viken	4015	23,2	4114	24,2	4028	23,6	654	22,5	674	23,6	647	22,7	14132	23,6
Vestfold og Telemark	1324	7,7	1357	8,0	1378	8,1	234	8,1	216	7,6	235	8,2	4744	7,9
Agder	1004	5,8	963	5,7	900	5,3	174	6,0	162	5,7	165	5,8	3368	5,6
Rogaland	1566	9,1	1499	8,8	1535	9,0	273	9,4	236	8,3	253	8,9	5362	8,9
Vestlandet	2002	11,6	1987	11,7	2072	12,2	334	11,5	332	11,6	356	12,5	7083	11,8
Møre og Romsdal	870	5,0	786	4,6	796	4,7	137	4,7	129	4,5	155	5,4	2873	4,8
Innlandet	1117	6,5	1124	6,6	1189	7,0	191	6,6	210	7,4	202	7,1	4033	6,7
Trøndelag	1540	8,9	1419	8,3	1457	8,5	268	9,2	245	8,6	248	8,7	5177	8,6
Nordland	772	4,5	743	4,4	749	4,4	133	4,6	135	4,7	121	4,2	2653	4,4
Troms og Finnmark	769	4,4	771	4,5	747	4,4	133	4,6	120	4,2	125	4,4	2665	4,4
Sum, alle kolonner	17284	100,0	17023	100,0	17053	100,0	2903	100,0	2851	100,0	2893	100	60007	100,0

Det digitale utvalget avviker da fra det analoge, ettersom den eldre delen av befolkningen i mindre grad er digitalt tilgjengelig. Samtidig er underutvalgene internt homogene etter bakgrunnskjennetegnene.

1.4 Metode

Undersøkelsens datainnsamling er som nevnt basert på utsending av analogt eller digitalt spørreskjema, begge tilrettelagt for selvutfylling. Respondenter tilskrevet med analogt brev, gis i invitasjonen mulighet for nettbesvarelse sammen med lenke til undersøkelsens web-skjema.

1.5 Utsendingsmaterieell

Skjemalengden i spørreskjemaene ble kortet ned betraktelig i 2015, og ytterligere i 2017. I 2019 ble skjemaet splittet i kommune og stat, mens det i 2023 splittes mellom kommune, stat og tillit. Skjemalengden er omtrent den samme som i 2021 for alle tre skjemaene.

Invitasjonsbrev

Invitasjonsbrev ble tilpasset analog (papirversjon) og digital (e-post) invitasjon. Det informerer kort om undersøkelsens hensikt og omfang, personvern og kontakter for eventuelle spørsmål. Videre er det påført DFØs logo og signert av direktør, for økt troverdighet.

Som i 2021 er mottakers egen navngitte kommune lagt inn i brevet, med hensikt å henvise seg direkte til mottakerens navngitte kommune i tillegg til den generelle invitasjonen om å gi tilbakemelding på tjenestetilbudet. Videre forsøker man da å kompensere tradisjonelt frafall blant de yngre ved å utforme særskilt brev til personer under 30 år, der det ble uttrykt at man særlig ønsket å høre fra «de unge» i web-invitasjonen.

Invitasjonene ble, som for spørreskjemaene, oversatt til de respektive språk (Jfr. Tabell 1.2). Teksten utgjør en snau brevside. Bokmålsversjonen gikk ut med ren bokmålstekst, mens de oversatte tekstene ble påført bokmålsbrevens baksider (med morsmåls henvisning oppført øverst til høyre på brevets forside). De oversatte spørreskjemaene, inklusive nynorsk og samisk, ble kun gjort tilgjengelig i web versjon.

Majoriteten av invitasjonene ble med dette sendt ut med den norske bokmålsvarianten (42 221 stykk), etterfulgt av bokmål/engelsk (10 472 stykk), bokmål/nynorsk (5 766 stykk), bokmål/polsk (1 356 stykk) samt bokmål/samisk (185 stykk). Språkvariantene ble sendt ut med samme fordeling etter type utsendingsbrev innenfor hvert underutvalg. De samme egenskapene når det gjelder språk og type spørreskjema, ville da følge respondenten gjennom hele prosessen, inklusive påminnelser, eventuelt tilpasset metodebytte underveis.

Spørreskjema

Spørreskjemaene er videreutviklet fra tidligere runder, revidert og kvalitetssikret av DFØ og Verian. Kantar har formattert postal og elektronisk datainnsamling i samarbeid med Verian. Spørreskjemaet utgjør anslagsvis 46 (Skjema Kommune), 47 (Skjema Stat) og 38 (Skjema Tillit) spørsmåls-enheter, med flere underspørsmål – begge tilrettelagt innenfor rammen av en 12 siders postalversjon. Endelige formattede digitale og analoge skjema, inklusive oversatte versjoner, ble oversendt DFØ/OECD for godkjenning.

Universell utforming

Det er i de tidligere Innbyggerundersøkelsene diskutert hvorvidt spørreskjemaene bør tilfredsstillende kravene til *universell utforming*. Gitt at undersøkelsen skal benytte papir-skjema, legger dette samtidig føringene for det digitale skjemaets utforming, og begrenser mulighetene for universell utforming av web-versjonen.⁴

Respondenter med behov for tilpasset funksjonalitet, vil imidlertid ofte selv ha skaffet seg støtteverktøy, og Kantars testing av bl.a. Windows skjermleser på webskjemaet bekrefter at løsningen fungerer (krever installasjon av norsk stemme). Blinde og synshemmede benytter gjerne mobiltelefoner med innebygde tilgjengelighetsløsninger som f.eks. Apples «Voice over» som finnes som standardløsning på alle iPhones og iPad. Funksjonalitet for forstørrelse av skrift er dessuten innebygget i stammen av de mest kjente operativsystemene.⁵

⁴ Dvs. med mindre det tilrettelegges to særskilte undersøkelser og der personer med særskilte behov ledes inn i den tilpassede løsningen.

⁵ Eksempelvis har Gallups aksesspanel flere deltakere med synshemming.

Plattformuavhengighet

Med utbredelsen av informasjonsteknologi, ikke minst bærbare enheter, øker som nevnt også andelen respondenter som kan- og ønsker å besvare befolkningsundersøkelser via internett. Formatet på de nye plattformene, sammen med den betydelige variasjon som tilbys i applikasjoner på de respektive plattformene, stiller store krav til web-skjemaenes design og funksjonalitet. Ikke minst gjelder dette de til dels omfattende spørsmålsbatteriene i Innbyggerundersøkelsen, der respondentene vurderer tilfredshet med sett av tjenester.

Kantars programvareløsning for nettbaserte spørreundersøkelser støtter alle større og kjente operativsystemer, nettlesere og aksessplattformer.⁶ Spørreskjemaet tilpasses automatisk respondentens egen plattform. Ulike tekniske løsninger, og først og fremst ulike skjermstørrelser og potensielle bruksituasjoner (stasjonært eller mobilt), framtvinger ulike presentasjonsløsninger for å sikre lik tilgjengelighet til undersøkelsen og uniform innholdspresentasjon. Dermed tilrettelegges det best mulig for at undersøkelsens innhold tolkes likt, uavhengig av hvilken plattform respondenten besvarer undersøkelsen på.

Web-tilpasning av spørsmålsbatterier representerer for øvrig en vesentlig modifikasjon sammenliknet med det papirbaserte formatet. I papirskjemaet stilles disse opp som store bolker, der spørsmålsteksten presenteres innledningsvis. I mobiltilpasset versjon, splittes batteriene opp, der svarkategorier presenteres fortløpende for respondenten, én for én, samtidig som spørsmålsteksten ligger fast i skjemasidens overkant. Det antas dermed at visualiseringen ikke påvirker innholdsvurderingen i vesentlig grad og at designet gir sammenliknbarhet på tvers av de to modusene.

2. Datainnsamling

Gitt at spørreskjema og utvalg var endelig godkjent av DFØ, kunne datainnsamlingen påbegynnes. I utgangspunktet ønsker man så høy respons som mulig, da bred tilbakemelding reduserer sannsynligheten for systematisk frafall. Samtidig er responsen alene ikke avgjørende, da et lite representativt utvalg vil kunne ha større analytisk verdi enn et stort skjevt.

2.1 Gjennomføring

Oppstart av Innbyggerundersøkelsen var uke 34. Spørreskjema og følgebrev ble revidert fram til uke 39. Prosessen tok noe lenger tid enn opprinnelig planlagt, grunnet omfattende endringer som følge av at undersøkelsen ikke lenger var delt inn i to skjemaer, men tre.

Spørreskjemaene og brevene ble deretter oversatt og kvalitetssikret. Kvalitetssikringen var viktig for å sikre korrekte spørsmål i hvert skjema, og at disse samstemte mellom de digitale og de postale versjonene. Undersøkelsen ble sendt ut i uke 40.

Tabell 2.1: Utsendingsplan web og postal.

UTSENDING	Digital	Analog
1a Første invitasjon web/postal	3. okt	
1b Første invitasjon postal		9. okt
2a Første web-påminnelse (Postkort)	16. okt	
2b Første postalpåminnelse (Postkort)		9. nov
3a Andre web-påminnelse	22. okt	
4a Tredje web-påminnelse (SMS og epost)	31. okt	
5a SMS-påminnelse - webutvalg under 30 år	17. nov	

Feltperioden varte fra 3. oktober til 12. desember (se Tabell 2.1). Den varte noe lengre enn normalt, som følge av forsinkelser i de postale utsendelsene og noe treghet fra brevet ble sendt ut til husholdningene, og fra ferdig utfylte skjema ble registrert hos Canon. De postale svarene ble registrert fortløpende, og det ble stengt for flere registreringer 12. desember. Det digitale feltarbeidet ble holdt åpent til samme dato.

Digital utsending

Første e-post invitasjon ble sendt ut med informasjon om undersøkelsen, mulighet for å svare på flere språk og informasjon om personvern. Første påminnelse er en epost med postkortbilde av Innbyggerundersøkelsen og en kort tekst. Andre påminnelse er tilnærmet lik det første invitasjonsbrevet, og inneholder den samme informasjonen som første invitasjon, men med en kort beskrivelse om at dette er en påminnelse. I samråd med DFØ ble den tredje påminnelsen sendt som epost og SMS samtidig. Begrunnelsen er at de som mottok SMS kunne forsikre seg om at SMS-en var til å stole på, ved at det ble vist til eposten respondenten nettopp mottok. Ved slutten av feltperioden ble det sendt ut en ekstra SMS-påminnelse til personer under 30 år for å sikre bedre representativitet i nettoutvalget.

Postal utsending

Personer 75 år og eldre, og personer som ikke er registrert i Kontakt- og reservasjonsregisteret, fikk utsendt en konvolutt med invitasjonsbrev og skjema. Etter noen uker ble det sendt ut et postkort med en kort tekst der respondenten ble minnet på skjemaet de ble tilsendt tidligere. De som allerede hadde svart på undersøkelsen, eller der invitasjonen kom i retur, ikke motta påminnelse. Ved en feil ble postkortet imidlertid tilsendt hele postalutvalget. En siste påminnelse med skjema, planlagt mot datainnsamlingens avslutning, ble ikke sendt ut. Det er fordi DFØ var tilfredse med antall svar og fordi en ekstra utsendelse ville stå i fare for å forsinke de endelig registrerte svarene.

2.2 Første invitasjon

Undersøkelsen starter som nevnt med utsending av invitasjonsbrev vedlagt spørreskjema (jfr. Tabell 2.1).

Det *digitale* innbyggerutvalget mottok invitasjon via e-post, med lenke til undersøkelsens web-skjema: 51 360 respondenter. Det *analoge* innbyggerutvalget inviteres med ordinær post (Norsk Gallup frankeringsavtale), bestående av invitasjonsbrev, frankert svarkonvolutt og papir-spørreskjema: 8 647 respondenter.

Retur – bounce

Første kontaktforsøk vil ikke alltid lykkes, selv om vi ovenfor har sett at utvalget til utsending er hentet fra landets mest oppdaterte adresseregistre (Folkeregisteret og DFØs kontaktregister) og kontrollert for personer med telefon- og e-posttilgang.

I tilknytning til den første utsendingen vil det oppstå frafall som følge av manglende eller uriktige adresser, personer på flyttefot, som ikke har meldt flytting, etc. Noen respondenter tar også kontakt via telefon eller e-post for å orientere om at de ikke har anledning til – eller ikke vil være med i undersøkelsen. Personer med høy alder vil eksempelvis noen ganger ikke være i stand til å fylle ut spørreskjemaet.

Tilsvarende vil web-utsendinger automatisk returneres ved utløpte, ukorrekt stavede eller utgåtte e-postadresser. Dette har ikke blitt registrert, og kan derfor ikke presenteres i detalj. I 2021 var det 0,6 prosent av det digitale utvalget som ble registrert i retur.

Tabell 2.2: Brutto innbyggerutvalg, retur og returandel etter kjønn, alder, bosted og språkform. Antall og prosent.

Bakgrunn	Digitalt utvalg			Analogt utvalg			Totalt utvalg		
	Utsendt	Retur	Returandel %	Utsendt	Retur	Returandel %	Sum utsendt	Sum retur	Sum returandel %
Kjønn:									
Mann	25751		0.0	4477	200	4.5	30228	200	0.7
Kvinne	25588		0.0	4170	246	5.9	29758	246	0.8
Ikke registrert					237			237	
Alder:									
18-24	11539		0.0	344	83	24.1	11883	83	0.7
25-34	11745		0.0	267	53	19.9	12012	53	0.4
35-49	11658		0.0	319	37	11.6	11977	37	0.3
50-66	11412		0.0	589	41	7.0	12001	41	0.3
67>	4985		0.0	7128	232	3.3	12113	232	1.9
Språk:									
Bokmål	35700		0.0	6512	203	3.1	42212	203	0.5
Engelsk	9388		0.0	1080	197	18.2	10468	197	1.9
Nynorsk	4799		0.0	966	39	4.0	5765	39	0.7
Polsk	1302		0.0	54	6	11.1	1356	6	0.4
Samisk	150		0.0	35	1	2.9	185	1	0.5
Bosted:									
Oslo	6758		0.0	1150	89	7.7	7908	89	1.1
Viken	12153		0.0	1975	77	3.9	14128	77	0.5
Vestfold og Telemark	4058		0.0	685	29	4.2	4743	29	0.6
Agder	2866		0.0	501	20	4.0	3367	20	0.6
Rogaland	4600		0.0	762	34	4.5	5362	34	0.6
Vestlandet	6060		0.0	1022	29	2.8	7082	29	0.4
Møre og Romsdal	2451		0.0	421	24	5.7	2872	24	0.8
Innlandet	3428		0.0	603	26	4.3	4031	26	0.6
Trøndelag	4414		0.0	761	45	5.9	5175	45	0.9
Nordland	2264		0.0	389	32	8.2	2653	32	1.2
Troms og Finnmark	2287		0.0	378	22	5.8	2665	22	0.8
Sum, alle kolonner	51339		0.0	8647	683	7.9	59986	683	1.1

I alt 683 postale utsendelser ble returnert fra Posten, grunnet manglende eller uriktige adresser, tilsvarende 8% av de utsendte invitasjonene. Andelen returer er høyere blant de yngste i befolkningen, trolig grunnet større grad av flytting.

2.3 Påminnelser

Etter den første utsendingen følges innkomsten løpende. Når responsen viser fallende tendens, sendes det ut påminnelse (Jfr. Tabell 2.3). Utsendingen skjer da ikke i faste intervaller, men følger innkomsten løpende.

Tabell 2.3: Brutto (korrigert) utvalg etter påminnelser, kjønn, alder, region og språkform. Antall og prosent.

Bakgrunn	Digital Respons (% av utsendte)								Analog Respons (% av utsendte)			
	Utsendt (korrigert)		1. påmin- nelse		2. påmin- nelse		3. påmin- nelse (epost og SMS)		Utsendt (korrigert)		1. påmin- nelse (postkort)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Kjønn:												
Mann	25751	50,2	24391	50,2	23815	50,2	22703	50,2	4170	48,2	4170	48,2
Kvinne	25588	49,8	24244	49,8	23663	49,8	22506	49,8	4477	51,8	4477	51,8
Alder:												
18-24	11539	22,5	11344	23,3	11257	23,7	11064	24,5	344	4,0	344	4,0
25-34	11745	22,9	11358	23,4	11186	23,6	10832	24,0	267	3,1	267	3,1
35-49	11658	22,7	11004	22,6	10705	22,5	10156	22,5	319	3,7	319	3,7
50-66	11412	22,2	10473	21,5	10067	21,2	9307	20,6	589	6,8	589	6,8
67>	4985	9,7	4456	9,2	4263	9,0	3850	8,5	7128	82,4	7128	82,4
Språk:												
Bokmål	35700	69,5	33616	69,1	32763	69,0	31139	68,9	6512	75,3	6512	75,3
Engelsk	9388	18,3	9093	18,7	8917	18,8	8536	18,9	1080	12,5	1080	12,5
Nynorsk	4799	9,3	4532	9,3	4422	9,3	4212	9,3	966	11,2	966	11,2
Polsk	1302	2,5	1255	2,6	1240	2,6	1190	2,6	54	0,6	54	0,6
Samisk	150	0,3	139	0,3	136	0,3	132	0,3	35	0,4	35	0,4
Bosted:												
Oslo	6758	13,2	6347	13,1	6169	13,0	5837	12,9	1150	13,3	1150	13,3
Viken	12153	23,7	11525	23,7	11259	23,7	10711	23,7	1975	22,8	1975	22,8
Vestfold og Telemark	4058	7,9	3879	8,0	3786	8,0	3627	8,0	685	7,9	685	7,9
Agder	2866	5,6	2708	5,6	2649	5,6	2538	5,6	501	5,8	501	5,8
Rogaland	4600	9,0	4368	9,0	4261	9,0	4046	8,9	762	8,8	762	8,8
Vestlandet	6060	11,8	5733	11,8	5591	11,8	5332	11,8	1022	11,8	1022	11,8
Møre og Romsdal	2451	4,8	2330	4,8	2274	4,8	2175	4,8	421	4,9	421	4,9
Innlandet	3428	6,7	3243	6,7	3174	6,7	3022	6,7	603	7,0	603	7,0
Trøndelag	4414	8,6	4203	8,6	4123	8,7	3935	8,7	761	8,8	761	8,8
Nordland	2264	4,4	2155	4,4	2094	4,4	1986	4,4	389	4,5	389	4,5
Troms og Finnmark	2287	4,5	2144	4,4	2098	4,4	2000	4,4	378	4,4	378	4,4
Sum, alle kolonner	51339	100	48635	100	47478	100	45209	100	8647	100	8647	100

I web-utvalget mottok 48 635 respondenter (94% av det digitale bruttoutvalget) den første påminnelsen. Andre påminnelser ble distribuert til 47 478 respondenter (92% av det digitale bruttoutvalget), mens 45 209 (88%) mottok den tredje påminnelsen (både epost og SMS). Endelig ble en siste henvendelse sendt med SMS til personer under 30 år. De yngre har som forventet vært vanskeligere å rekruttere til web-utvalget enn de eldre, som i de fleste generelle befolkningsundersøkelser. Det ble derfor sendt ut en ekstra påminnelse til personer under 30 år. Dette tilsvarer 15 637 respondenter (30% av de utsendte).

I postalutvalget ble første invitasjon (brev og vedlagt spørreskjema) sendt ut til 8 647 respondenter. Første påminnelse (postkortet) ble distribuert til like mange.

Vi vet ikke eksakt hvilke påminnelser som har trigget det endelige svaret, da undersøkelsen i praksis kan ha blitt besvart med en tidligere henvendelse enn den angjeldende. Dette gjelder særlig for det postale utvalget, der den postgang kan ha forsinket besvarelsene. Men det gjelder også for det digitale utvalget der etternølere har hatt god anledning til å

melde seg på. Innkomst etter utsending av siste påminnelse, kan tilsvarende være utløst av kun én eller to av de foregående henvendelsene.

2.4 Overgang postal – digital

I henhold til utvalgsplanen er det mulig for respondenter, som i utgangspunktet mottar postalt spørreskjema, å besvare innbyggerdelen digitalt (jfr. Figur 1.2). Invitasjons-brevet inneholdt som nevnt eksplisitt informasjon om denne muligheten, sammen med lenke til web-skjemaet og passord for pålogging. Nynorsk, engelsk og polsk skjema ble kun tilrettelagt for web, slik at respondenter som ønsket denne målformen uansett måtte benytte det digitale skjemaet.

2,4% av det analoge utvalget valgte å besvare innbyggerdelen på nett (Tabell 2.4). I 2021 var andelen 3%. Flere menn enn kvinner besvarte undersøkelsen på nett.

Tabell 2.4: Overgang fra postalt til digitalt utvalg i innbyggerdelen, etter kjønn, alder, bosted og språkform. Antall og prosent.

Bakgrunn	Analog ut	Analog inn		Digital inn	
			%		%
Kjønn:					
Mann	4170	1208	29.0	139	3.3
Kvinne	4477	879	19.6	65	1.5
Alder:					
18-24	344	8	2.3	9	2.6
25-34	267	9	3.4	12	4.5
35-49	319	18	5.6	12	3.8
50-66	589	88	14.9	15	2.5
67>	7128	1964	27.6	156	2.2
Språk:					
Bokmål	6512	1747	26.8	164	2.5
Engelsk	1080	120	11.1	19	1.8
Nynorsk	966	209	21.6	20	2.1
Polsk	54	1	1.9	1	1.9
Samisk	35	10	28.6	0	0.0
Bosted:					
Oslo	1150	271	23.6	30	2.6
Viken	1975	543	27.5	54	2.7
Vestfold og Telemark	685	151	22.0	17	2.5
Agder	501	137	27.3	15	3.0
Rogaland	762	177	23.2	17	2.2
Vestlandet	1022	239	23.4	22	2.2
Møre og Romsdal	421	94	22.3	8	1.9
Innlandet	603	132	21.9	10	1.7
Trøndelag	761	160	21.0	23	3.0
Nordland	389	96	24.7	2	0.5
Troms og Finnmark	378	87	23.0	6	1.6
Sum, alle kolonner	8647	2087	24.1	204	2.4

2.5 Delvis utfylte skjema

Av ulike årsaker vil det alltid være en viss andel som ikke fullfører undersøkelsen, totalt sett 4%.⁷ Flere kvinner enn menn har ikke levert komplett besvarelse, sammen med de som besvarte det engelske skjemaet.

⁷ I 2021 var denne andelen betydelig lavere, som følge av at besvarelser som hadde 2/3 fullføringsgrad ble omgjort til komplett besvarelse.

Tabell 2.5: Partielt frafall blant digitalutvalget etter kjønn, alder, språk og bosted. Antall og prosent.

Bakgrunn	Komplett besvarelse	Delvis utfyllt	Delvis utfyllt % av brutto
<u>Kjønn:</u>			
Mann	3120	991	3,8
Kvinne	3146	1246	4,9
<u>Alder:</u>			
18-24	549	521	4,5
25-34	975	517	4,4
35-49	1502	525	4,5
50-66	2105	425	3,7
67>	1135	249	5,0
<u>Språk:</u>			
Bokmål	4669	1292	3,6
Engelsk	865	685	7,3
Nynorsk	600	170	3,5
Polisk	113	87	6,7
Samisk	19	6	4,0
<u>Bosted:</u>			
Oslo	939	338	5,0
Viken	1479	545	4,5
Vestfold og Telemark	443	159	3,9
Agder	337	134	4,7
Rogaland	570	208	4,5
Vestland	738	249	4,1
Møre og Romsdal	281	101	4,1
Innlandet	411	148	4,3
Trøndelag	490	177	4,0
Nordland	282	86	3,8
Troms og Finnmark	296	92	4,0
Sum, alle kolonner	6266	2237	4,4

2.6 Netto innbyggerunderutvalg

Det endelige innbyggerutvalget utgjør 8 647 besvarelser, tilsvarende en samlet respons på 14,4% (Tabell 2.7). I 2021 var responsraten 25%, i 2019 var den 18,6% og i 2018 19,6%. Det kan være flere grunner til at responsraten er lavere i 2023 sammenlignet med tidligere år, for eksempel økt skepsis til å trykke på lenker på internett. I tillegg ble 2/3 fullførte besvarelser registrert som komplette.

Det er alltid et ønske at responsen i en utvalgsundersøkelse er høyest mulig, slik at sannsynligheten for utvalgsskjevhet reduseres. Likefullt er det endelige utvalgets sammensetning avgjørende. Et lite forventningsrett utvalg kan som nevnt være bedre enn et stort og skjevt.

Tabell 2.7: Brutto (returkorrigert)- og netto innbyggerutvalg, samt respons. Antall og prosent.

Bakgrunn	Digitalt utvalg			Analogt utvalg*			Totalt utvalg		
	Brutto	Netto	Respons %	Brutto (korrigert for retur)	Netto	Respons %	Brutto (korrigert for retur)	Netto	Respons %
Kjønn:									
Mann	25751	3120	12,1	4277	1347	31,5	30028	4170	13,9
Kvinne	25588	3146	12,3	3924	944	24,1	29512	4477	15,2
Alder:									
18-24	11539	549	4,8	261	17	6,5	11800	566	4,8
25-34	11745	975	8,3	214	21	9,8	11959	996	8,3
35-49	11658	1502	12,9	282	30	10,6	11940	1532	12,8
50-66	11412	2105	18,4	548	103	18,8	11960	2208	18,5
67>	4985	1135	22,8	6896	2120	30,7	11881	3255	27,4
Språk:									
Bokmål	35700	4669	13,1	6309	1911	30,3	42009	6580	15,7
Engelsk	9388	865	9,2	883	139	15,7	10271	1004	9,8
Nynorsk	4799	600	12,5	927	229	24,7	5726	829	14,5
Polsk	1302	113	8,7	48	2	4,2	1350	115	8,5
Samisk	150	19	12,7	34	10	29,4	184	29	15,8
Bosted:									
Oslo	6758	939	13,9	1061	301	28,4	7819	1240	15,9
Viken	12153	1479	12,2	1898	597	31,5	14051	2076	14,8
Vestfold og Telemark	4058	443	10,9	656	168	25,6	4714	611	13,0
Agder	2866	337	11,8	481	152	31,6	3347	489	14,6
Rogaland	4600	570	12,4	728	194	26,6	5328	764	14,3
Vestland	6060	738	12,2	993	261	26,3	7053	999	14,2
Møre og Romsdal	2451	281	11,5	397	102	25,7	2848	383	13,4
Innlandet	3428	411	12,0	577	142	24,6	4005	553	13,8
Trøndelag	4414	490	11,1	716	183	25,6	5130	673	13,1
Nordland	2264	282	12,5	357	98	27,5	2621	380	14,5
Troms og Finnmark	2287	296	12,9	356	93	26,1	2643	389	14,7
Sum, alle kolonner	51339	6266	12,2	7964	2291	28,8	59303	8557	14,4

* Inkludert digitale besvarelser.

Responsraten er større blant i analoge utvalget (29%) enn det digitale utvalget (14%). Videre er det variasjoner i responsraten knyttet til alder og språk, se tabell 2.7 over for detaljer.

Tabell 2.8: Befolkning og netto innbyggerutvalg etter metode, kjønn, alder og bosted. Antall og prosent.

Bakgrunn	Befolkning		Digitalt		Analogt		Totalt	
	N	%	n	%	n	%	n	%
Kjønn:								
Mann	2194347	50,1	3119	49,8	1368	58,6	4487	52,2
Kvinne	2182446	49,9	3147	50,2	965	41,4	4112	47,8
Alder:								
18-24	463202	10,6	549	8,8	17	0,7	566	6,6
25-34	762543	17,4	975	15,6	21	0,9	996	11,6
35-49	1086802	24,8	1502	24,0	30	1,3	1532	17,8
50-66	1172403	26,8	2105	33,6	103	4,4	2208	25,7
67>	833962	19,1	1135	18,1	2162	92,7	3297	38,3
Bosted:								
Oslo	576792	13,2	939	15,0	308	13,2	1247	14,5
Viken	1019365	23,3	1377	22,0	556	23,8	1933	22,5
Vestfold og Telemark	345449	7,9	545	8,7	222	9,5	767	8,9
Agder	248650	5,7	337	5,4	157	6,7	494	5,7
Rogaland	379997	8,7	570	9,1	195	8,4	765	8,9
Vestlandet	511954	11,7	738	11,8	265	11,4	1003	11,7
Møre og Romsdal	213635	4,9	281	4,5	105	4,5	386	4,5
Innlandet	305877	7,0	411	6,6	143	6,1	554	6,4
Trøndelag	382941	8,7	490	7,8	188	8,1	678	7,9
Nordland	195364	4,5	282	4,5	98	4,2	380	4,4
Troms og Finnmark	196769	4,5	296	4,7	96	4,1	392	4,6
Sum alle kolonner	4376793	100	6266	100	2333	100	8599	100

Sammenligner vi bruttoutvalget med den faktiske befolkningen ser vi at menn er noe overrepresentert. Videre er personer mellom 18-24 år underrepresentert sammenlignet med befolkningen, og personer over 67 år er overrepresentert. Totalt sett er nettoutvalget presist fordelt mellom kjønn, alder og bosted sammenlignet med den faktiske befolkningen.

2.7 Intervjutid

Erfaringene fra de tidligere Innbyggerundersøkelsene tilsa som nevnt at undersøkelsen oppleves av respondentene som langtekkelig, og at dette har vært en vesentlig faktor både for deltakelses-motivasjonen og frafall/svarkvalitet mot slutten av intervjuet. I de digitale besvarelsene måles intervjutiden eksakt (Tabell 2.9).

Median intervjuetid blant respondenter med komplett besvarelse er 18 minutter.⁸ Respondentene ble informert i invitasjonsbrevet om at utfyllingen ville ta omtrent 15 minutter, så den faktiske intervjuetiden er da noe høyere enn den forhåndsestimerte.

Intervjuetiden er imidlertid generelt i lengste laget for en generell befolkningsundersøkelse, men likevel betydelig lavere enn i 2017 undersøkelsens innbyggerdel (26 minutter).

Intervjuetiden er 16 minutter blant personer 18 til 49 år, og 18 minutter blant personer mellom 50-66 år. Den eldste aldersgruppen over 67 år hadde en mediantid på 21 minutter. Personer som svarte på bokmål og nynorsk brukte kortere tid enn de øvrige språkene (18 minutter), mens de som svarte på samisk brukte lengst tid (25 minutter).

⁸ Median brukes i vurderingen av intervjuetid, da gjennomsnittsverdien er mer ømfintlig for enkeltavvik. I noen tilfeller fylles skjemaet ut bare delvis, for deretter å ferdigstilles etter lengre fravær, hvilket resulterer i svært lang «registrert» utfyllingstid.

Tabell 2.9: Intervjtid i digitalutvalget etter kjønn, alder, bosted og språkform. Median antall minutter.

Bakgrunn	Minutter median
<u>Kjønn:</u>	
Mann	18
Kvinne	18
<u>Alder:</u>	
18-24	16
25-34	16
35-49	16
50-66	18
67>	21
<u>Språk:</u>	
Bokmål	18
Engelsk	21
Nynorsk	18
Polisk	20
Samisk	25
<u>Bosted:</u>	
Oslo	18
Viken	18
Vestfold og Telemark	18
Agder	19
Rogaland	18
Vestland	18
Møre og Romsdal	17
Innlandet	18
Trøndelag	17
Nordland	17
Troms og Finnmark	17
Alle	18
n	6470

2.8 Respondentvurderinger

Helt til slutt i spørreskjemaet gis respondentene anledning til å kommentere undersøkelsen. Mange av kommentarene handler om at undersøkelsen oppleves som viktig, men at den oppfattes lang.

Negative tilbakemeldinger er av typen:

- «Jeg oppfattet enkelte spørsmål som tvetydige, og derfor vanskelig å gi et «korrekt» svar.»
- «Kjedelig å svare på alt dette, hvet ikke om alt.»
- «Kunne kanskje vært mer spesifikk mht kommunale spørsmål»

Andre er fornøyde og synes undersøkelsen er relevant:

- «Interessante spørsmål å ta stilling til. Nyttig også for meg å tenke gjennom.»
- «Jeg fikk et godt inntrykk av undersøkelsen. Den fikk meg til å tenke, og da er vel mye oppnådd for at svarene skal bli pålitelige.»
- «Jeg håper dette kan gjøre Norge til ett bedre land å bo i.»
- «Jeg synes at det er kjempe bra at folk har mulighet å gi sin mening. Det bør trekkes mer folk for å svare slike viktige undersøkelser. Bra jobbet.»

2.9 Utvalgsvekting

Det endelige utvalget har enkelte mindre tilfeldige avvik. Samtidig avviker det systematisk fra befolkningens aldersfordeling, både som følge av utvalgsdesignet og manglende deltakelse. Utvalget etter-korrigeres derfor ved veiing for å korrigere disse skjevhetene. Det vil si, veiingen vil ikke kompensere manglende deltakelse, og forutsetter at befolkningskategorier som veies opp eller ned, er representative for disse.

Vektens størrelse vises i Tabell 2.10 på neste side. Personer i den yngste aldersgruppen, 18-24 år, har høyest vekt (1,62) og personer i den eldre aldersgruppen, 67 år og eldre, har lavest vekt (0,51).

Tabell 2.10: Vektenes størrelse etter kjønn, alder, bosted og språkform. Gjennomsnitt og standardavvik.

Bakgrunn	Gj.snitt	Std.avvik
<u>Kjønn:</u>		
Mann	0.96	0.55
Kvinne	1.04	0.34
<u>Alder:</u>		
18-24	1.62	0.39
25-34	1.52	0.28
35-49	1.41	0.07
50-66	1.05	0.13
67>	0.51	0.16
<u>Språk:</u>		
Bokmål	0.98	0.46
Engelsk	1.1	0.41
Nynorsk	1.43	0.37
Polisk	1.31	0.26
Samisk	1.13	0.17
<u>Bosted:</u>		
Oslo	0.93	0.52
Viken	1.01	0.47
Vestfold og Telemark	1.02	0.46
Agder	1.04	0.41
Rogaland	0.96	0.49
Vestland	1.08	0.41
Møre og Romsdal	1.04	0.41
Innlandet	0.97	0.44
Trøndelag	1.02	0.44
Nordland	1.05	0.43
Troms og Finnmark	1.06	0.39
Alle	1.00	0.42
n	8599	